

۲۴	۲	رشد و کمال انسان و در نتیجه « رستگاری » او جز با چه چیزی میسر نمی شود؟ پاسخ: جز با گام برداشتن به سوی هدف عبودیت خداوند، میسر نمی شود.
۲۴	۳	اولین گام برای حرکت انسان در مسیر عبودیت خداوند، چیست و به چه معناست؟ پاسخ: اولین گام برای حرکت انسان در این مسیر، « شناخت انسان » است؛ یعنی شناخت « سرمایه ها »، « توانایی ها » و « استعداد های او » و همچنین « شناخت موانع حرکت انسان » در مسیر عبودیت است.
۲۴	۴	چه چیزی، سودمندترین دانش ها شمرده شده است؟ پاسخ: « خودشناسی ».
۲۵	۵	خداوند، چگونه انسان را گرامی داشته و به او کرامت بخشیده و بر بسیاری از مخلوقات « برتری » داده است؟ پاسخ: با دادن نعمت های « مادی » و « معنوی » به او.
۲۵	۶	از کجا پی می بریم که خداوند متعال برای انسان در نظام هستی جایگاه ویژه ای قائل شده است؟ پاسخ: زیرا آنچه در آسمان ها و زمین است، برای انسان آفریده و توانایی بهره مندی از آنها را در وجود او قرار داده است.
۲۵	۷	خداوند متعال برای اینکه انسان بتواند در مسیر رشد و کمال خود حرکت کند و به هدف خلقت دست یابد، چه چیزهایی را در اختیارش قرار داده است؟ توضیح دهید. پاسخ: « سرمایه هایی » در اختیارش قرار داده است؛ شناخت انسان و سرمایه هایش، در گام نخست و بهره گیری از آنها در گام بعد، عامل بسیار مهمی برای حرکت به سوی هدف است.
۲۵ و ۲۶	۸	سرمایه های وجودی انسان را فقط نام ببرید. (۴ مورد) پاسخ: (۱) قدرت تفکر و اندیشه (۲) قدرت انتخاب و تصمیم گیری (۳) گرایش به خیر و نیکی و بیزاری از بدی و زشتی (۴) وجدان اخلاقی (نفسِ لوامه)
۲۵	۹	« پروردگار، به ما نیرویی عنایت کرده تا با آن بیندیشیم و مسیر درست زندگی را از راه های غلط، و خوب را از بد، تشخیص دهیم. حقایق را دریابیم و از جهل و نادانی دور شویم. درست را از نادرست و حق را از باطل تشخیص دهیم. « نام این توانایی چیست؟ پاسخ: « قدرت تفکر و اندیشه »
۲۵	۱۰	چرا انسان مسئول سرنوشت خود است؟ پاسخ: زیرا خداوند، انسان را صاحب اراده و اختیار آفریده است.
۲۵	۱۱	« خداوند، ما را صاحب اراده و اختیار آفریده و مسئول سرنوشت خویش قرار داد. سپس راه رستگاری و راه شقاوت را به ما نشان داد تا خود راه رستگاری را برگزینیم و از شقاوت دوری کنیم.» نام این سرمایه انسان را نام برده و آیه مربوط به آن را بنویسید. پاسخ: قدرت انتخاب و تصمیم گیری؛ آیه انسان، ۳: « إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا »

۲۵	چرا خداوند متعال، شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی و بیزاری از آن را در ما قرار داد؟ پاسخ: تا به خیر و نیکی رو آوریم و از گناه و زشتی بپرهیزیم. از این روست که همه ما فضائلی چون صداقت، عزت نفس و عدالت را دوست داریم و از دورویی، حقارت نفس، ریا و ظلم بیزاریم. آیات ۷ و ۸ سورة شمس: « وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا » اشاره به این موضوع دارد.
۲۶	کدام عامل، سبب می شود که انسان در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آن گاه که به گناه آلوده شد، خود را سرزنش و ملامت کند و در اندیشه جبران آن برآید؟ پاسخ: « گرایش انسان به نیکی ها و زیبایی ها »؛ قرآن کریم، عامل درونی این حالت را « نفس لوامه » یعنی « نفس سرزنشگر » نامیده و به آن سوگند خورده است. آیه قیامت، ۲: « وَكَلَّا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ » بیانگر این مطلب است.
۲۶	علاوه بر سرمایه های بزرگ، چرا خداوند، پیامبران و پیشوایان پاک و دلسوزی را همراه با کتاب راهنما برای ما فرستاد؟ پاسخ: تا راه سعادت را به ما نشان دهند و در پیمودن راه حق به ما کمک کنند.
۲۶	هدف و مسیر حرکت هر کس با چه چیزهایی هماهنگی دارد؟ توضیح دهید. پاسخ: با « توانایی ها » و « سرمایه هایش » هماهنگی دارد. یعنی اگر کسی سرمایه ای اندک داشته باشد، به کاری کوچک روی می آورد. ولی هر چه بر این سرمایه افزون گردد، هدف های بزرگ تری را می تواند مد نظر قرار دهد و به کارهای بزرگ تری رو آورد.
۲۶	چرا هدف و مسیر انسان باید « متفاوت » از حیوانات و گیاهان باشد؟ پاسخ: زیرا انسان سرمایه های عظیم و ارزشمندی همچون « عقل »، « وجدان » و « راهنمایان الهی » دارد؛ سرمایه هایی که حیوانات و گیاهان آن را ندارند. از آنجا که ما، بیش از حیوانات سرمایه و استعداد داریم، قطعاً هدف و مسیر ما نیز باید « متفاوت » از آنها باشد. پس، هدف ما نیز باید به وسعت سرمایه هایمان باشد.
۲۶	اگر هدف از خلقت ما خوردن، خوابیدن و خوش بودن در این دنیای چند روزه بود، آیا به سرمایه هایی همچون عقل، وجدان و پیامبران نیاز داشتیم؟ پاسخ: عقلی که با دور اندیشی، ما را از خوشی های زودگذر منع می کند و وجدانی که با محکمه هایش، ما را از راحت طلبی باز می دارد. اگر بنا بر خوردن و خوابیدن باشد، حیوانات از ما خوش تر زندگی می کنند! چون نه عقل دارند که مانع آنان باشد و نه وجدانی که گاه و بیگاه آنان را سرزنش کند.
۲۸	موانع رسیدن انسان به هدف کدام اند؟ نام ببرید. پاسخ: (۱) عامل درونی: (نفس امّاره) (۲) عامل بیرونی: (شیطان)
۲۸	خدای متعال، علاوه بر این که عوامل رشد و کمال را به ما نشان داده، عوامل سقوط و گناه و دور ماندن از هدف را نیز به ما معرفی کرده است. صحیح ☒ غلط ☐

۲۸	<p>خداى متعال، به ما يادآورى مى كند كه عاملى «درونى»، انسانها را براى رسيدن به لذت‌هاى زودگذر دنيائى، به « گناه » دعوت مى كند و از پيروي از « عقل » و « وجدان » باز مى دارد. ميل سرڪشى كه در درون انسان طغيان مى كند و وي را به گناه فرا مى خواند. نام اين مانع رشد انسان، چيست؟</p> <p>پاسخ: « نفسِ اماره »؛ يعنى « فرمان دهنده به بدى ها ».</p>	۲۰
۲۸	<p>طبق فرمايش امام على(ع)، دشمن ترين دشمن انسان، کدام است؟</p> <p>پاسخ: همان نفسى كه در درون انسان است. (يعنى؛ نفسِ اماره يا فرمان دهنده به بدى ها)</p>	۲۱
۲۸	<p>خداوند متعال، از عاملى « بيرونى » خبر مى دهد كه خود را برتر از آدميان مى پندارد و سوگند ياد كرده كه فرزندان آدم را فريب دهد و از رسيدن به بهشت باز دارد. نام اين مانع رشد انسان، چيست؟</p> <p>پاسخ: « شيطان ».</p>	۲۲
۲۸	<p>شيطان، در روز « قيامت » كه فرصتى براى توبه باقى نمانده است، به « اهل جهنم » چه مى گويد؟</p> <p>پاسخ: « خداوند به شما وعده حق داد؛ اما من به شما وعده‌اى دادم و خلاف آن عمل كردم. البته من بر شما تسلطى نداشتم؛ فقط شما را به گناه دعوت كردم. اين خودتان بوديد كه دعوت مرا پذيرفتيد. امروز خود را سرزنش كنيد، نه مرا. نه من مى توانم به شما كمكى كنم و نه شما مى توانيد مرا نجات دهيد. »</p>	۲۳
۲۸	<p>شيطان، معمولاً از کدام راه‌ها ما را فريب مى دهد؟ بنويسيد.</p> <p>پاسخ: (۱) غافل كردن از خدا و ياد او. (۲) زيبا و لذت بخش نشان دادن گناه. (۳) سرگرم كردن به آرزوهاى سراب گونه دنيائى. (۴) ايجاد كينه و دشمنى بين مردم.</p>	۲۴
۲۸	<p>آيا وجود شيطان، مانع اختيار و اراده ما در تصميم گيرى ها مى شود؟ چرا؟</p> <p>پاسخ: خير، زيرا كار او فقط وسوسه كردن و فريب دادن و جز اين كار، راه نفوذ ديگرى در ما ندارد.</p> <p>اين خود ما هستيم كه به او اجازه وسوسه مى دهيم و يا راه فريب را بر او مى بنديم.</p>	۲۵
۲۹	<p>چرا خداوند، شيطان را از درگاه خود راند و براى هميشه طرد كرد؟</p> <p>پاسخ: چون فرمان خدا را براى سجده بر انسان اطاعت نكرد.</p>	۲۶
۲۹	<p>كدام گزينه، گزاره زير را تكميل مى كند؟</p> <p>طبق فرمايش امام عصر (عج)، « هيچ چيز مانند بينى شيطان را به خاك <u>نمى</u> مالد. »</p> <p>الف) نماز ☒ ب) ر ☐ ج) كات ☐ د) دعا ☐</p>	۲۷

۲۸	« خداوند متعال، به برخی از انسان‌ها خطاب می‌کند؛ من به خاطر تو شیطان را طرد کردم اما تو، او را دوست خود گرفتی و به اطاعت او درآمدی! »:
۲۹	الف) حدیث بالا از زبان کدام معصوم، نقل شده است؟ پاسخ: پیامبر اکرم (ص) ب) حدیث بالا، درباره کدام گروه آدمیان است؟ پاسخ: برخی آدمیان که در برابر خدا سجده نمی‌کنند و حلقه بندگی شیطان به گردن می‌آویزند.
ردیف	درس سوم (پنجره‌ای به روشنائی)
صفحه	
۱	استفاده از سرمایه‌هایی که خداوند در اختیار ما قرار داده، « محدود » است یا « نامحدود »؟ چرا؟ پاسخ: « محدود »؛ زیرا با « مرگ » انسان، پایان می‌یابند.
۲	از پرسش‌های فراگیری که در طول تاریخ، ذهن عموم انسان‌ها را به خود مشغول کرده است، چیست؟ پاسخ: « چیستی مرگ » و « آینده انسان پس از آن ». ۱. { چه سرانجامی در انتظار انسان است؟ } ۲. { آیا واقعاً پس از امروز، فردایی در کار است؟ } ۳. { اگر فردایی وجود دارد، چگونه است؟ }
۳	چه زمانی داستان زندگی انسان پایان اندوهناک دارد؟ بنویسید. پاسخ: اگر یکباره با مرگ، راهی دیار فنا و نیستی شود.
۴	انسان‌ها، معمولاً در برخورد با مرگ « دو دیدگاه » دارند؛ آن‌ها را نام ببرید. پاسخ: ۱) اعتقاد به معاد ۲) انکار معاد
۵	دقت در آیات مربوط به « آفرینش انسان »، نشان می‌دهد که، انسان دارای چند بُعد است؟ بنویسید. پاسخ: دو بُعد: ۱) بُعد جسمانی ۲) بُعد روحانی (غیر جسمانی)
۶	ویژگی‌های بُعد « جسمانی » انسان را با بُعد « روحانی » او، مقایسه نمایید. پاسخ: « بُعد جسمانی » مانند سایر اجسام و مواد، دائم در حال تغییر و دگرگونی است و سرانجام فرسوده و متلاشی می‌شود. در مقابل، « بُعد روحانی » و « غیر جسمانی » انسان، تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد، متلاشی نمی‌شود و بعد از مرگ بدن باقی می‌ماند و آگاهی و حیات خود را از دست نمی‌دهد.
۷	چه کسانی، مرگ را پایان‌بخش دفتر زندگی انسان نمی‌پندارند؟ توضیح دهید. پاسخ: « پیامبران الهی » و « پیروان آن‌ها »؛ آنان مرگ را، غروبی برای « جسم و تن » انسان و طلوعی درخشان‌تر برای « روح » وی می‌دانند یا پلی به حساب می‌آورند که آدمی را از یک مرحله هستی (دنیا) به هستی بالاتر (آخرت) منتقل می‌کند.
۸	رسول خدا (ص)، درباره اعتقاد به معاد چه می‌فرماید؟ پاسخ: برای نابودی و فنا خلق نشده‌اید، بلکه برای « بقا » آفریده شده‌اید و با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر منتقل می‌شوید.